

Memòria de l'any 2017

Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries

Ajuntament de
la Comtal Vila de
Castelló d'Empúries

L'any 2017 ha estat un any de gran activitat per al museu, no només la generada per la pròpia entitat sinó també per l'augment de l'ús per part de la ciutadania, que ha fet augmentar considerablement el nombre d'usuaris anuals.

Aquest any s'han celebrat els 20 anys del museu. Tot i no haver apostat per grans celebracions, atès que ja hi havia altres efemèrides a celebrar (30 anys d'Arxiu Municipal i 50 anys d'Empuriabrava), s'ha fet una exposició sobre les donacions rebudes en aquests 20 anys i s'ha iniciat un projecte de remodelació de l'exterior del museu per tal de millorar-ne la visualització.

L'exposició estrella de 2017 ha estat *l'Empordà Industrial*, produïda l'any anterior. Vàrem començar el mes de gener inaugurant-la a Castelló d'Empúries i l'hem inaugurat el mes de desembre al Museu del Suro de Palafrugell. A més, s'han programat diverses activitats vinculades a l'exposició i s'ha presentat en una jornada.

Un altre programa del museu que ha centrat part de la nostra activitat ha estat l'educatiu. Hem iniciat la revisió del nostre projecte educatiu i durant tot l'any hem participat, juntament amb altres museus i membres de la comunitat educativa en la creació de la Comunitat de Pràctica Patrimoni i Escola.

Seguim treballant en Xarxa, l'Ecomuseu-Farinera pertany amb 4 xarxes, dues d'àmbit temàtic i dues d'àmbit territorial, amb les que s'han desenvolupat accions al llarg de l'any.

1.1. Conservació preventiva

L'Ecomuseu Farinera realitza anualment un tractament de conservació preventiva a la col·lecció del museu. El tractament afecta tota la maquinària de la col·lecció i del magatzem de reserva del museu, ja que atesa la naturalesa de la col·lecció, aquesta no es pot ni desmuntar ni traslladar i s'ha de tractar *in situ*.

Tot i que les tasques de desinsectació anual es desenvolupen generalment durant la tercera setmana se gener, aquest any 2017 ho hem hagut d'endarrerir una setmana, del 23 al 29 de gener, ja que la inauguració de l'exposició *Empordà Industrial* es va fixar per al dia 21.

El tractament s'ha realitzat amb Fosfamina per tal de controlar els xilòfags, Tenebrio Molitor, Plodia, Ephestia i Rhizoperta, en tots els estadis en els que afecten a la fusta. Prèviament s'ha hagut de realitzar tota una tasca de segellat dels espais i obertura de la maquinària; que posteriorment s'ha de retirar i tornar a col·locar al seu lloc.

El pressupost de conservació preventiva per a l'exercici 2017 era de 6.000,00 €. L'import final destinat a tasques de Conservació preventiva va ser de 6.412,93 €.

1.2. Restauració

Documentació en paper

Arran de les tasques de documentació realitzades a finals del 2016, es varen localitzar alguns documents interessants de principis del segle XX, generalment plànols i croquis de fàbriques de farina, que es trobaven en mal estat de conservació. Per aquest motiu, s'ha restaurat la 7 plànols en paper: 4 cianotips i 3 heliogràfics. Un d'aquests plànols és de la Farinera de Castelló d'Empúries, concretament de l'emplaçament d'un joc de moles marca José Pané de Barcelona de l'any 1917. Uns altres són de la Farinera San Salvador de Figueres, propietat de la família Bordas i també un diagrama del 1915 de la marca Bühler Hermanos Barcelona per a la instal·lació d'una fàbrica de farines al Molí d'en Gorgot.

La tasca de restauració l'ha portat a terme l'equip de restauració Estudi B2, que ha netejat, desacidificat, consolidat i reintegrat els 7 plànols. A més s'han laminat i aplanat amb proteccions individuals dins d'un funda amb un suport de cartró de conservació.

Per tal d'assegurar la millor conservació dels documents, els plànols es van dipositar a l'Arxiu Municipal de Castelló d'Empúries. Prèviament es van digitalitzar per poder disposar de la informació i per tal de poder exposar les reproduccions en les sales d'exposició permanent, ja que per motius de conservació és preferible no exposar els originals.

El cost total de la restauració i digitalització de la documentació ha estat de 2.770,90 €.

Restauració d'objectes

Amb motiu de l'exposició *20 anys de donacions* s'ha seleccionat una mostra significativa de la diversitat d'objectes que el museu ha rebut durant els darrers 20 anys seleccionat i se

n'ha restaurat i consolidat un total de 9: una serra de ballesta, un quartà, tres pales de forner, un tallant, una arada, un xerrac de dos i un molí per fer farro.

Les feines de restauració, realitzades per 4Restaura, han consistit en la consolidació de les zones debilitades i/o degradades, la neteja i la desinsectació del material orgànic i la seva presentació final amb el màxim respecte envers la col·lecció.

El procés de restauració es va fer durant dues setmanes de juliol i es va habilitar dins de la mateixa fàbrica una àrea de treball, que va poder ser seguit pel públic visitant.

El cost total de la restauració i digitalització de la documentació ha estat de 3.950,68 €.

1.3. Documentació

L'Ecomuseu-Farinera disposa del programari Museum PlusCatalà 2, per a la documentació i gestió dels béns mobles museístics que formen la col·lecció del museu. Avui en dia el 100% dels seus objectes es troben digitalitzats.

Centre de documentació

El fons documental de l'Ecomuseu-Farinera es divideix en dues grans col·leccions: la Biblioteca de la Fàbrica i la Biblioteca de l'Ecomuseu-Farinera. Cada col·lecció conté diferents tipologies de documents com poden ser llibres, revistes, fotografies, diapositives o material audiovisual, en el cas del museu; o llibres, revistes, fotografies, catàlegs i documents, en el cas de la fàbrica.

Ingressos

Des de la Farinera aquest any hem adquirit, mitjançant la compra, l'intercanvi o la donació, una sèrie de llibres, revistes i documents que s'han sumat al fons documental de l'Ecomuseu.

- VVAA; Moviment d'obres d'art: préstecs, manipulació, conservació i exhibició, Ed. Associació de Museòlegs de Catalunya, 2017.
- VVAA; La il·luminació als museus, Ed. Associació de Museòlegs de Catalunya, 2012.
- Diagnosi dels serveis educatius dels museus de la Xarxa de Museus de les comarques de Girona, Ed. Documenta. Universitat de Girona, 2017.
- VVAA; Montsoriu, el castell gòtic de Catalunya, Ed. Consell Comarcal La Selva i Museu La Gabella d'Arbúcies, 2016.
- Rosa Llinàs i Maria Carbó; Recull de 10 anys 1992-2001 premis juvenils de dibuix i pintura de la natura memorial Albert Ramon i Estarriol, Ed. 2014.
- Sabine Graumann und Gabriele Mohr; Inventarisierung von Mühlen im Rheinland, ed. Rheinisches Mühlen Dokumentations Zentrum, 2014.
- Josep Mª Gironella i Granés; Guia de visita Castelló d'Empúries, Ed. Empordàbrava, 2017.
- VVAA; Aplech. Models en vers y en prosa. Retrats de Prudenci Bertrana. Ed. Md'A-Agència Catalana de Patrimoni Cultura-Diputació de Girona, 2015.
- VVAA; Orígens d'un museu. La col·lecció de Mn. Pere Valls, Ed. Md'A-Agència Catalana de Patrimoni Cultura-Diputació de Girona, 2016.
- Eva Perisé; El museu hidroelèctric de Capdella, Ed. mNACTEC, 2016
- Marcel·lí Audivert; L'Estartit i les Illes Medes. Biografia d'un poble de la Costa Brava,

Ed. Montblanc-Martín, 1971.

- Catàleg 10a Ruta Art, ed. Ajuntament de Castelló d'Empúries, 2017

Enguany hem començat a rebre la revista Magazine Culturae que s'edita a Perpinyà i Eix Cultura industrial, tècnica i científica Publicada promoguda pel Mnactec i que editada per Sàpiens.

I els 7 plànols digitalitzats han estat:

- Bühler Hermanos Barcelona. Diagrama de *Fábrica de harinas para moler 10.000 Kg de trigo blando en 24h*. Data: 30 de juny de 1915. Cianotip. Mides: 67 x 53,5 cm.
- *Emplazamiento de un juego de muelas*. Autor: José Pané. Talleres de Construcción Barcelona. Data: 17 de setembre de 1917. Cianotip. Mides: 73 x 60 cm.
- Plànol Bordas Murt i Morros. Data: Setembre de 1917. Cianotip. Mides: 72 x 63,5 cm.
- *Instalación completa. Molino David nº 4 i elevador empotrado*. Autor: Pedro Cortés Grau. Data: 5 de novembre de 1931. Cianotip. Mides: 60 x 50 cm.
- Plànol, part a. Possiblement d'un elevador. *Polea de mando* Client: Juan Bordas. Data: 22 de setembre de 952. Dibuix a llapis sobre paper. Mides: 36,5 x 37cm.
- Plànol, part b. Possiblement d'un elevador. *Polea de mando* Client: Juan Bordas. Data: 22 de setembre de 952. Dibuix a llapis sobre paper. Mides: 97 x 74 cm.
- Fàbrica de farines. Sense data. Dibuix a llapis sobre paper. Mides: 55 x 50 cm.

Finalment, hem incorporat un total de 109 fotografies que ens han estat donades aquest 2017.

1.4. Donacions

Objectes

- *L'alegria del Nadal*. Aquarel·la, collage de mides 42 x 33,5 cm. Creada l'any 2016. Artista Carme Porqueres.
- *Natura*. Litografia. Mides 46 x 35 cm. Creada l'any 2010. Artista Anna Mª Constanseu.

També hem rebut la oferta de tres rodes de carro del sr. Josep Figuerola Bassi, que hem desestimat d'una banda per la manca d'espai als nostres magatzems i de l'altra per la impossibilitat d'incloure-les en el discurs museogràfic del museu.

Documentació

- El Sr. Constantí Turró ens ha donat una còpia de la fotografia: Retrat del sr. Josep Causa Colomer (Castelló d'Empúries, 1895-1985), que s'ha incorporat a la informació de l'exposició *20 anys de donacions*.
- El Sr. Miquel Barceló ens ha donat documents i fotografies de la Farinera de Castelló d'Empúries que la família Barceló-Ungé conservaven. Aquesta és un important incorporació al fons documental del museu ja que només es disposava de tres fotografies d'època de la fàbrica i en cap d'elles hi apareixien ni propietaris ni treballadors. De les 108 fotografies rebudes, 87 corresponen a un reportatge a color de la fàbrica realitzat durant els anys 90.

També s'ha posat en contacte amb nosaltres el sr. Jaume Lamarca de Granollers, per comunicar-nos que té la voluntat de fer-nos donació de dues caixes de documentació de la Farinera Lamarca o la Perla del Vallès, que havia estat propietat de la seva família. Aquesta donació està previst rebre-la a inicis de 2018.

2. Programes

2.1. Públic

El públic total d'aquest any 2017 ha estat de 19.034 persones, de les quals 11.962 han estat visitants i 7.072 usuaris. Això suposa un creixement total d'un 16%. Aquest augment ha estat degut al nombre d'usuaris.

Visitants

El total de visitants d'aquest any 2017 ha estat de 11.962 persones, que representa un descens del 7,6 % respecte a l'any anterior. D'aquests visitants, el 74% han estat visitants individuals (8.802 persones) i 26% ho han fet en grup (3.160 persones).

Pel que fa a tipologies d'entrades, un 73% ha estat públic que ha visitat l'exposició permanent (8.689 persones), un 13% l'Espai EmpordàNA'T (1.550 persones) i un 14% les diferents exposicions temporals (1.714 persones).

Per sisè any consecutiu, el mes de major afluència de públic ha estat el mes d'octubre, seguit de l'agost. Recordem que durant el mes d'octubre el museu acull a les sales d'exposició la Ruta de l'Art, una que concentra un gran nombre de visitants.

Pel que fa a l'estadística de visitants segons origen, s'observa com gairebé el 64% del total prové del territori català. El 39% és públic de Girona i comarques mentre que el 22% de Barcelona i comarques. Per tercer any consecutiu es dona aquesta tendència de major públic de proximitat. Els visitants de les comarques de Tarragona i Lleida queden a molta distància, amb un 2 % i 1% respectivament.

El segon grup de visitants en importància és l'uropeu, amb un 31%. Com cada any domina el públic francès (el 24% del nostre públic), seguit de l'alemany (3%) i l'anglès. Amb un percentatge menor es situen els italians, belgues i holandesos.

El públic de la resta de l'Estat Espanyol és el menys nombrós, amb poc més d'un 5% sobre el total. Predominen les comunitats autònomes de Madrid, Navarra, València i País Basc i en inferior percentatges la resta de comunitats.

L'anàlisi dels visitants segons canal d'informació confirma com a més important la informació obtinguda al municipi (51%), i dins d'aquest grup, la primera posició és passant per davant del museu (27%), seguida de la informació obtinguda a través de l'oficina municipal de turisme (12%) i en tercer lloc pel programa d'activitats (7%).

El canal d'informació extern suposa gairebé un 33% del total. Dins d'aquest és interessant remarcar que l'12% ens arriba a través de les escoles. Seguit de l'11% que ja ens coneixen. Gairebé un 3% ens arriba al museu través del boca orella i les oficines de turisme externes amb el mateix percentatge. Finalment, un 1% ho fa en segona visita, aspecte que cada any creix. La informació obtinguda a través d'Internet és d'un 1% i de guies turístiques d'un 2%; dades que han augmentat respecte anys anteriors.

Usuaris

Es considera públic usuari de l'Ecomuseu-Farinera aquell que assisteix per realitzar-hi alguna activitat però no el visita. En total han passat 7.072 usuaris, que suposa un ascens del 107% respecte l'any anterior. D'aquests, 3.058 ho han fet a través d'una activitat organitzada pel propi museu i 4.014 persones han assistit a una activitat organitzada per alguna altra entitat que ha permès que la Farinera sigui un proveïdor de serveis per a entitats i col·lectius del municipi. Recordem, que aquí es compatibilitzen també els usos de la cessió del pati del museu per diferents festivals i actes que s'organitzen al nostre municipi.

2.2. Exposicions

2.2.a. PERMANENT

Fites Tecnològiques

L'auditoria de museografies encarregada per la Xarxa Territorial de Museus de Comarques de Girona durant l'any 2015 va posar de manifest alguns aspectes a millorar a l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries. L'any 2016 vàrem encarregar la traducció de les fites tecnològiques, tal i com es recomanava a l'informe i aquest any 2017 s'ha realitzat la maquetació i impressió dels fulls de sala per a poder-los posar a disposició dels visitants i també al web del museu.

Plafó rentadora

El plafó que correspon a aquesta màquina de la secció de neteja es trobava ratllat, el que impedia la seva correcta lectura. Per aquest motiu, s'ha tornat a maquetar i imprimir i es va tornar a ubicar dins l'exposició permanent.

2.2.b. TEMPORALS

Durant aquest 2017 el museu ha programat 8 exposicions temporals, 2 de producció pròpia, 2 coproduïdes amb altres entitats i 4 en acollida, és a dir, organitzades per altres entitats, col·lectius o particulars i exposades al museu.

Exposició fotogràfica: Un casament marroquí. Del 2 de desembre de 2016 al 13 de gener de 2017. Exposició en acollida.

La mostra formava part del treball de recerca de l'estudiant Anass Maazizi, de l'Institut de Castelló d'Empúries i es centrava en un seguit de fotografies que reflectien el ritus que es fan durant una cerimònia de casament al Marroc. Una de les característiques del treball establí que les fotografies havien de ser exposades al públic. De la mateixa manera, l'estudiant es va encarregar de dissenyar el cartell de difusió de l'activitat.

Han visitat l'exposició fotogràfica 32 persones.

Empordà Industrial. Del 21 de gener a finals de setembre. Coproducció.

El 21 de gener el conseller de Cultura, juntament amb les autoritats representants de les tres institucions organitzadores, varen inaugurar l'exposició *Empordà Industrial*, produïda l'any 2016. Aquesta exposició va estar al museu fins a finals de setembre i el dia 2 de desembre es va inaugurar al Museu del Suro de Palafrugell, on hi estarà fins al març de 2018, moment a partir del qual s'exposarà al Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, a Terrassa.

Es van efectuar dues campanyes de promoció destinades a incrementar les visites a l'exposició i al museu de cares a Setmana Santa. Es va inserir un anunci al diari Ara el diumenge 9 d'abril i es van difondre falques a Rac1 a partir del dia 1 d'abril.

D'altra banda, es van dur a terme algunes activitats paral·leles a l'exposició. De les 5 activitats previstes, les que finalment es van poder programar van ser:

- Visita a la Granja Escola Fortianell. Dia Internacional dels Museus, Maig.
- Xerrada - Taller sobre carboners i rajolers. Festival Terra de Trobadors, Setembre.
- Ruta patrimonial "Figueres, ciutat industrial/ciutat menestral". Setembre.

Les activitats realitzades han estat molt interessants, tot i que hi ha hagut poca afluència de públic.

Finalment, el 26 de març, amb motiu de les Jornades *Empordà com a paisatge econòmic* els seus organitzadors (Institut d'Estudis Empordanesos, Via Pirena i el Setmanari Empordà) van programar l'acte d'inauguració a les nostres instal·lacions, que es va acompanyar d'una visita a l'exposició.

Han passat per l'exposició 744 visitants.

30 anys d'arxiu municipal. Del 4 de febrer al 28 de maig de 2017. Exposició en acollida.

Exposició organitzada per l'Arxiu Municipal de Castelló d'Empúries, en motiu dels 30 anys de la seva l'entrada en funcionament.

La mostra presentava i analitzava el paper de l'arxiu com a servei i motor encarregat de la recuperació, conservació, gestió, descripció i difusió del patrimoni documental de Castelló d'Empúries.

Durant la inauguració va tenir lloc l'acte de recepció de l'arxiu i biblioteca particulars del Sr. Esteve Ripoll Cornell.

L'exposició ha rebut visites dels centres escolars, que han estat guiades i comentades per l'AMCE.

Han passat per l'exposició 364 visitants.

Empuriabrava 50 anys. Del 7 d'abril a finals d'octubre. Coproducció.

L'exposició ha estat realitzada per l'Ecomuseu-Farinera, l'Arxiu Municipal de Castelló d'Empúries i la Biblioteca Ramon Bordas i Estragués.

Es tractava d'una exposició exterior que proposava un recorregut per 6 diferents indrets del municipi per tal de conèixer els orígens d'Empuriabrava. Al llarg de la visita es posaven a disposició del públic 10 punts informatius sobre diversos aspectes de la nostra història més

recent: inici de les obres, materialització del projecte, promoció turística, primers establiments, etc.

Es va optar fer una exposició a l'exterior amb la intencionalitat de fer-la el màxim accessible als visitants. Es va buscar que els plafons estiguessin ubicats en indrets vinculats amb les temàtiques tractades.

Tots els textos es van traduir a idiomes, ocupant el lloc preponderant el català. També es trobaven en castellà, francès, anglès i alemany.

L'exposició s'acompanyava d'un díptic que permetia ubicar els diferents punts del recorregut. I que també es podia consultar en dispositius mòbils a través d'un codi QR.

Pel fet de ser exterior, oberta permanentment i ubicada en diversos espais, no s'han pogut comptabilitzar els visitants a l'exposició.

25 anys del Concurs de Dibuix i Pintura de Natura Memorial Albert Ramon Estarriol. Del 30 de juny al 31 de juliol de 2017. Exposició en acollida.

Exposició organitzada pel Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà en motiu de la celebració dels 25 anys del Concurs de Dibuix i Pintura de Natura Memorial Albert Ramon Estarriol. S'hi van poder veure les obres premiades de cada any, entre 1992 i 2016 segons les tres categories del concurs.

Han passat per l'exposició 171 persones.

Exposició 20 anys de donacions. Del 9 d'agost a l'1 d'octubre. Producció pròpia.

Amb aquesta mostra, a més de commemorar els 20 anys de la creació del museu, s'ha volgut fet un agraïment als donants, atès que les donacions que el museu ha rebut són de gran importància per la millora de la col·lecció.

Durant aquests 20 anys, un total de 29 donants ens han lliurat 51 objectes i 56 documents. Entre aquests se'n va fer una selecció de 20 com a mostra representativa de la diversitat de les donacions. Els textos de l'exposició es van traduir al castellà, francès, anglès i alemany.

Han visitat la mostra un total de 246 persones.

Exposició El paisatge que estimes. Del 7 d'octubre al 7 de novembre. Producció pròpia.

Aquesta petita exposició va ser el fruit del projecte *El paisatge que estimes*, coordinat per l'artista Pilar Farrés i programat en el marc de les Jornades Europees de Patrimoni 2017, que aquest any s'organitzaven sota el lema "Patrimoni i natura: un paisatge de possibilitats", amb la voluntat de posar l'accent en els valors patrimonials incorporats a la natura, en la importància del medi ambient sobre els estils de vida de les persones i la influència que té sobre el benestar i el creixement socioeconòmic de les comunitats.

L'Ecomuseu-Farinera va proposar a l'artista Pilar Farrés una acció artística participativa en el marc d'aquesta jornada, que va consistir en la creació d'una postal que cada participant voldria enviar i/o rebre amb el paisatge que s'estima.

L'acció va gaudir de molt bona acollida entres els centres escolars i particulars i es varen acabar exposant 479 postals, que es van poder seguir dibuixant durant tot el temps que l'exposició va estar oberta al públic.

Exposició Amics de l'Empordà. Del 21 d'octubre al 21 de novembre. Exposició en acollida. La darrera exposició que ha acollit el museu aquest any 2017 és la proposta dels artistes del col·lectiu "Amics de l'Empordà", que van presentar els seus darrers treballs en pintura, escultura, talla sobre fusta i fotografia. Aquesta va ser la seva 10a exposició col·lectiva a la nostra comarca.

Han visitat la mostra un total de 314 persones.

2.3. **Activitats**

Tallers familiars

Per a l'any 2017, el museu va programar una activitat mensual per tal que les famílies comparteixin una experiència al museu. Les propostes van variar respecte a anys anteriors, en que preponderaven els tallers de cuina, incorporant activitats vinculades a diversos centres d'interès del museu: la natura, la ciència, la robòtica, etc. Els mesos de gener, juliol i agost no se es van programar tallers, ja que per l'experiència en edicions anteriors es va comprovar que en aquests mesos no hi havia suficient participació.

La majoria de tallers programats van omplir totes les places disponibles.

Els tallers han estat:

04.02.2017 Taller de decoració de galetes de carnestoltes: 25 assistents.

18.03.2017 Taller de plantes remeieres: 23 assistents.

22.04.2017 Taller de paper amb blat: 13 assistents.

20.05.2017 Taller de tecnologia: Fem vaixells sostenibles! 7 assistents.

04.05.2017 Taller de tecnologia: Forn solar. 25 assistents.

23.09.2017 Taller de creativitat. Fem un àlbum per a les fotos de les vacances. 25 assistents.

21.10.2017 Taller de tecnologia. Impressió en 3D. 22 assistents.

18.11.2017 Setmana de la ciència. Taller tecnologia. Coets d'aigua. 25 assistents

16.12.2017 Nadal. Taller de natura. Centres de Nadal amb materials de la natura. 17 assistents.

3a edició Ennatura't

L'Ecomuseu-Farinera s'ha sumat a la iniciativa que durant el mes de maig organitzava el Patronat de Turisme Costa Brava tot oferint un ampli ventall d'activitats a la natura dirigides a famílies, amants de l'aventura, aficionats a la bicicleta i aquells que cerquen la natura per conèixer millor la història del territori. Les activitats programades van tenir com a centre l'espai EmpordàNA'T, cada dissabte del mes de maig es va oferir una sortida familiar a diferents indrets: els estanys de Vilaüt, l'Albera, els estanys de la Jonquera i els Aiguamolls de l'Empordà de la mà de guies professionals de diferents empreses ambientals.

Tot i l'oferta, no es va rebre cap reserva i totes les sortides van quedar anul·lades.

Dia Internacional dels Museus

A l'entorn dels dia 18 de maig es van organitzar diverses activitats per tal de commemorar la 39 edició del Dia Internacional dels Museus, que enguany s'organitzava sota el lema "Museus i històries punyents: dir allò que no es pot explicar als museus".

Les activitats que va oferir el museu van ser: una jornada de portes obertes el mateix dia 18 de maig i la Nit Europea dels Museus del 21 de maig, en que es va oferir visita guiada conjunta als dos museus (Ecomuseu-Farinera i Cúria–Presó) que va cloure amb un tastet de vi de la DO Empordà i bruels, un dolç típic de Castelló d'Empúries.

També, entre els dies 18 fins el 21 de maig, els vuit museus del col·lectiu *Una comarca de museu*, vàrem organitzar una activitat vinculada al lema d'aquest any. El nostre museu es va centrar l'escassetat dels aliments.

Finalment, el 20 de maig s'ha fet la sortida patrimonial a la Granja-escola de Fortianell, en el marc de l'exposició "Empordà industrial" de la mà de l'historiador Pol Meseguer.

19a Fira del pa

Des de fa ja dinou anys Castelló d'Empúries acull la Fira del pa, que s'organitza amb la voluntat d'apropar al públic interessat tant al conreu del blat, com a la producció de la farina i a tots aquells productes que se'n deriven.

La fira s'ha instal·lat entre l'Ecomuseu-Farinera i els carrers del voltant. Els visitants hi ha pogut trobar una gran varietat de productes d'artesanía alimentaria i artística. En total han assistit 26 expositors. Volem destacar que la fira va formar part del Programa "Benvinguts a pagès" i que també hi varen col·laborar la Cooperativa Agrícola del municipi i el Consell Comarcal de l'Alt Empordà.

Es va voler reforçar el caràcter festiu de la Fira amb l'exhibició i posada en marxa d'una màquina de batre i una màquina de segar i lligar, al mateix pati de la Farinera, i la contractació de dos espectacles, un de titelles: "La memòria de l'aigua" a càrrec d'AKWA Cia i com a cloenda la Ballada de Lindy Hop amb la el grup Swingats de l'Ala Empordà, al Claustre Convent de Santa Clara, precedit de la Xocolatada pro-viatge fi de curs dels alumnes 3r ESO de l'INS de Castelló d'Empúries.

També es van realitzar diverses visites guiades, una per descobrir la Farinera, i Visita Gourmet a càrrec d'Empordabrava per descobrir el patrimoni gastronòmic i cultural de la vila. Aprofitant que al museu, en aquesta data, es podia visitar la mostra "Empordà industrial" s'ha fet una visita guiada a l'exposició.

Enguany el tradicional taller de pa va anar a càrrec d'Aresta Cooperativa Agroecològica, que va fer un recorregut des de la mòlta del cereal fins a la elaboració del pa. També es va oferir el taller "Cuinem amb forn solar" que va gaudir d'un gran èxit de públic.

La fira va ser inaugurada per part de l'honorable Sra. Dolors Bassa, Consellera de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya.

Van passar 347 persones pel museu i a les activitats organitzades: tallers, espectacles, visites, xerrada... un total de 472 persones.

Festa Major de Sant Llorenç

En aquesta ocasió, a més de l'habitual jornada de portes obertes del dia 10 d'agost, a la que varen assistir 287 persones; el dimecres 9 d'agost es va inaugurar l'exposició *20 anys de donacions*.

Festival Terra de Trobadors

Del 8 al 10 de setembre, en el marc del XXVI Festival Terra de Trobadors, el museu va organitzar per segona vegada una oferta d'un 2x1 en l'entrada del museu. Van visitar el museu un total de 426 persones.

El dissabte 9 de setembre, el museu va programar un matí dedicat a la recuperació de dos oficis antics: el de carboner i el de rajoler. Els assistents van poder gaudir d'una sessió dedicada als homes que fins fa poc cada any aixecaven carboneres per tal d'obtenir carbó vegetal, un negoci que va deixar de ser rendible a mesura que es van anar estenent les noves formes d'energia. La sessió va estar dirigida pel sr. Josep Alemany, carboner de l'Associació Cultural el Cau dels Pins que cada tardor construeix una carbonera a Forallac. A continuació, el terrisser sr. Josep Matés, va oferir una sessió teòrico-pràctica sobre la elaboració de rajols per a la construcció.

Jornades Europees de Patrimoni

Els dies 6, 7 i 8 d'octubre de 2017 es va organitzar la 25a edició de les Jornades Europees de Patrimoni sota el lema "*Patrimoni i natura: un paisatge de possibilitats*". Aquestes jornades es celebren a Catalunya amb l'objectiu de posar en relleu els valors patrimonials incorporats a la natura, la importància del medi ambient sobre els estils de vida de les persones i la influència que té sobre el benestar i el creixement socioeconòmic de les comunitats.

A més de l'activitat "El paisatges que estimes", una instal·lació conjunta de les postals creades entre diferents particulars, entitats i escoles del municipi, en el marc de l'acció participativa proposada per l'artista Pilar Farrés. L'Ecomuseu-Farinera va oferir una jornada de portes obertes el diumenge dia 8.

Han assistit 551 persones.

Segona Setmana del Turisme Industrial

Per segon any consecutiu, la Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya va organitzar la segona edició de la Setmana del Turisme Industrial, que es va celebrar entre el 4 i el 12 de novembre.

La novetat d'aquest any va ser l'activitat gastronòmica "La Cuina de la Memòria", a la que hi varen participar Castelló d'Empúries, Igualada i Palafrugell, amb l'objectiu de descobrir als assistents la vinculació del patrimoni gastronòmic d'una zona amb la seva tradició industrial. Gràcies a la col·laboració de l'Associació Cultural i d'Esbarjo, a Castelló d'Empúries vàrem presentar la sopa de menta, el diumenge dia 12. Es tracta d'un plat tradicional del temps de sega que prenen els segadors habitualment a mig matí, fet a partir d'ingredients senzills com el pa, l'aigua, l'oli i la menta. Hi van assistir 26 persones.

22a Setmana de la Ciència

Del 10 al 19 de novembre de 2017 s'ha organitzat a Catalunya la 22a Setmana de la Ciència, una iniciativa coordinada per la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació, que aplega un munt d'activitats de divulgació científica arreu del territori català.

L'Ecomuseu-Farinera, en tant que museu tècnic i científic, es va sumar un any més a aquesta setmana tot programant diverses activitats per gaudir i apropar la ciència al públic general.

El dimarts 14 de novembre, es va organitzar per als alumnes de 6è de primària de les escoles del municipi la Xerrada-taller: *Climatologia i meteorologia, és el mateix?* En la que varen participar 134 alumnes i 8 professors dels centres escolars de Castelló d'Empúries. L'activitat va tenir lloc a la Capella de Santa Clara.

Per a dissabte 18 de novembre, es va programar una activitat destinada al públic familiar: el taller de ciència "Fem volar coets d'aigua", que va omplir totes les places disponibles.

Finalment, el diumenge 19 de novembre hi va haver la matinal de portes obertes.

Festival Som Cultura

El patronat de Turisme Costa Brava Girona organitzava per segona vegada el Som Cultura, campanya de divulgació i promoció, impulsada pel Club de Cultura i Identitat durant el mes de novembre, i que té per objectiu fusionar i potenciar entre el públic de proximitat els lligams entre l'àmplia oferta cultural del territori i l'activitat turística de la destinació Costa Brava i Pirineu de Girona.

Del 4 al 26 de novembre quatre eixos temàtics estructuraven les seixanta activitats de la segona edició del festival gironí amb la voluntat d'oferir una programació variada per a diversos públics, agrupada per àmbits: Som Cultura Familiar, Som Cultura Popular, Som Cultura Activa i Som Cultura Patrimonial. En aquest darrer, l'Ecomuseu-Farinera hi va programar una nova experiència per al 25 de novembre: el *Joc de Farinons*, que consistia en una visita guiada ludificada, que finalment no es va poder dur a terme per un inscripció insuficient.

Jornades de portes obertes

Durant aquest any hem organitzat les habituals jornades de portes obertes que tenen per l'objectiu fer accessible el museu a tots els públics. Un total de 3.277 persones van gaudir d'aquestes jornades de portes obertes, que coincideixen amb les activitats festives del municipi i amb diversos esdeveniments en relació amb el patrimoni, a la vegada que suposen la sensibilització dels visitants envers aquestes temàtiques:

- El 2 de febrer, La Candelera, festa major d'hivern.
- El 18 de maig, Dia Internacional dels Museus.
- El 10 d'Agost, Festa Major de Sant Llorenç.
- El 8 d'octubre, Jornades Europees del Patrimoni.
- Del 12 al 15 d'octubre, 10a Ruta de l'Art.
- El 19 de novembre, Setmana de la Ciència.

2.4. **Educatiu**

El 2017 han passat per les instal·lacions del museu un total de 23 centres escolars i 65 grups, que han realitzat 49 visites guiades, 37 tallers de "El pa, de l'obrador a la taula", 10 tallers "El petit moliner" i 9 tallers "Som el què mengem". En total 1.589 persones, entre alumnes i professors han gaudit de les activitats educatives que ofereix el museu.

Revisió del Projecte Educatiu.

Per a aquest any 2017 el museu ha plantejat iniciar el procés de revisió del seu Projecte educatiu. En aquest sentit, hem participat el passat mes de juny a les Jornades de formació sobre el projecte educatiu dels museus organitzades per la Xarxa de Museus de Comarques de Girona (XMCGi) i impartides per la Càtedra UNESCO de la Universitat de Girona.

També és la Càtedra UNESCO qui per encàrrec de la Xarxa ens va iniciar l'assessorament en el projecte educatiu, que seguirà durant el primer semestre de 2018.

Programa Indika

Durant el 2017 un total de 11 centres escolars de comarques de Girona es varen poder acollir al programa Indika de la Diputació de Girona. Aquests centres varen realitzar 35 activitats en les que varen participar 547 alumnes i professors.

El mes de maig vàrem participar en una reunió del programa Indika en la que es va tractar sobre les millores que es podrien incorporar al mateix.

Jornades de formació per a professorat

Tot i que estava previst repetir el taller #museusenjoc programat pels vuit museus d'Una comarca de museu en el marc de l'escola d'estiu organitzada pel Moviment de Renovació Pedagògica de l'Alt Empordà, la baixa inscripció va fer que quedés anul·lat. S'ha valorat oferir-lo en Jornades d'altres Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya.

Col·laboració amb els Centres educatius del municipi

INS Castelló d'Empúries

L'Institut de INS Castelló d'Empúries ens ha sol·licitat com a entitat del municipi per formar part del projecte de formació per a alumnes.

SES Empuriabrava

Durant el 2n i 3r Trimestre del curs 2016-2017 es va materialitzar el Projecte de Servei Comunitari que s'havia iniciat amb el SES d'Empuriabrava a finals del curs anterior. Alumnes de 3r ESO van estar localitzant punts d'interès i possibles rutes, que posteriorment van bolcar a la plataforma GEOAUMENTATY, una aplicació geolocalitzada dels espais a través de la qual proposaven seguir la "Ruta del blat".

Per tal de desenvolupar el projecte es van mantenir diverses reunions amb l'INS per a la seva definició i posteriorment es va col·laborar a l'aula amb els alumnes per acabar de definir cada un dels punts de la ruta.

ArGO!nautes

El passat mes d'octubre l'Ecomuseu Farinera es va adherir al projecte ArGO!nautes de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural, amb la finalitat de fer accessible el patrimoni cultural a tots els nens i nenes de Catalunya.

El museu ofereix entrades gratuïtes als grups de centres educatius públics situats en entorns socials i econòmics desfavorits, considerats de màxima complexitat pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Per la seva banda, l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural facilita i gestiona les beques de transport per tal que els alumnes puguin accedir al museu.

2.5. Recerca

Recerca científica

Durant l'any 2017 s'ha iniciat un primer estat de la qüestió per a la elaboració del projecte de recerca vinculat a la indústria farinera a Catalunya.

Inventari Patrimoni Industrial de l'Empordà

Arran de l'exposició Empordà Industrial s'ha iniciat els treballs d'elaboració de l'Inventari de Patrimoni Industrial de l'Empordà. Aquest es desenvoluparà en dues anualitats i està

finançat pel Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC). Es coordina des del Museu del Suro de Palafrugell.

Comunitat de Pràctica Patrimoni i Escola

L'Ecomuseu Farinera participa des del gener en la Comunitat de Pràctica Patrimoni i Escola (CdP PiE), una iniciativa de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural, en col·laboració amb el Departament d'Ensenyament. És una acció de desplegament de l'Acord Marc entre ambdós Departaments.

L'objectiu de la CdP PiE és avançar en la millora de la pràctica educativa en el patrimoni adreçada a les escoles. Un espai de diàleg i intercanvi de coneixements. S'han seleccionat 27 persones entre docents i professionals de l'educació de museus i equipaments patrimonials, que ens varem reunir mensualment a Barcelona, cada darrer dijous de mes, de 17h a 20h. Entre les sessions, es va crear un portal de la CdP a la plataforma e-Catalunya a través del qual es comparteixen opinions i documents.

Al llarg de les sessions, la CdP PiE va definir els seus objectius, va determinar el producte que n'havia de sortir, el seu calendari i a finals d'any ens trobàvem en aquesta fase final de concreció del producte: creació d'uns indicadors compartits de bones pràctiques, dins dels criteris del model competencial orientador del Departament d'Ensenyament, per dissenyar i avaluar les activitats educatives dels museus i equipaments patrimonials.

La previsió és tenir-ho enllestit durant la primera meitat de l'any 2018.

2.6. Publicacions i comunicacions

Publicació en revistes i altres suports de divulgació externs

Juntament amb l'Eusebi Casanelles hem publicat l'article *Catalunya, illa industrial* al número núm. 77 (febrer 2017) de la Revista **Arjau** editada per l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, que en aquesta edició es dedicava al Món del Suro.

Comunicacions

Hem presentat diverses comunicacions a les I Jornades Bianuals de la Societat Industrial "Societat Industrial i tecnologia, del s. XIX al XXI. Una visió global" que han organitzat els Amics de la UNESCO de Girona i la Facultat de Turisme de la UdG a Girona entre el 27 i el 29 d'abril, amb l'objectiu de discutir, analitzar i divulgar l'impacte de la revolució industrial en la societat, des de tots els seus aspectes:

- *L'exposició EMPORDÀ INDUSTRIAL, un recorregut per la industrialització del territori empordanès.*
- *Els testimonis de la societat industrial, un recurs per al turisme* (en aquest cas com a membre de la Direcció Tècnica de la Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya - XaTIC).

A finals de setembre es va presentar en format pòster el Projecte de Servei Comunitari "Ruta del blat" realitzat amb l'INS d'Empuriabrava a la 3a Jornades *Patrimoni i escola Estratègies i experiències d'educació patrimonial col·laborativa* organitzada per l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural (ACPC) i celebrada al mNACTEC.

2.7. Difusió

Presència als mitjans de comunicació

Ha aparegut informació sobre el museu a diferents mitjans: SETAC (Servei Telemàtic d'Atenció al Ciutadà), Empordà, Hora Nova, Diari de Girona, El Punt Avui, ARA. També en premsa especialitzada: Revista Descobrir Catalunya, Revista de Girona, Revista C.B.N, Revista Otros Destinos, Revista Cap Catalogne.

També en nous canals informatius vinculats a les xarxes socials o webs, com: Web govern.cat, Web mnactec.cat, Web xatic.cat, Web Red Costa Brava, Web Guia de roses.net, Web racocatala.cat, Web 9 diari i Web somcultura.com.

El mes de maig hem realitzat difusió de la Fira del pa a la revista *Descobrir Catalunya*. S'hi va sortejar una entrada per a 2 persones a l'Ecomuseu-Farina dins del concurs del monument favorit.

També per la Fira del pa, el dia 2 de juny es va fer una entrevista a Ràdio Vilafant per al programa "La Tarda" que es difon a tota la Xarxa de comunicació local.

De la mateixa manera, el dia 4 de juny es va fer una connexió en directe des de la Fira del pa per a la Xarxa de Televisions Locals.

El servei de notícies del museu ha generat un total de 30 notes de premsa, que han estat difoses als mitjans de comunicació a través del SETAC.

Anuncis en premsa

- Anunci a la revista E.Guia La Guia l'Empordà. 2017
- Anuncis al Diari Ara: Exposició Empordà Industrial (09/04/2017) i Fira del pa (28/05/2017)
- Campanyes de difusió a RAC1: Setmana Santa (Empordà Industrial, del 3 al 13 d'abril) i Fira del pa (27 de maig al 4 de juny).
- Anunci a la revista *Cap Catalogne* (agost 2017). Article sobre Turisme Industrial.

Revistes especialitzades

Hem aparegut en el reportatge *Revista de Girona* núm. 302 (maig-juny 2017) "Els museus d'avui" en la qual hi apareix una foto de l'espai EmpordàNA'T a la pàg. 64.

També hem aparegut en un reportatge sobre el Turisme Industrial publicat a la Revista *Cap Catalogne* (agost 2017).

Així mateix, apareixem en un reportatge sobre Castelló d'Empúries a la revista *Otros destinos online* juny 2017 (<https://readymag.com/p2447212/>).

El mes de setembre es van prendre fotografies al museu per a la revista *Experiències*; i el mes d'octubre per a la revista *Traveler España*.

Agendes

Augmentem el nombre d'agendes on publiquem les nostres activitats:

- www.parentalis.com
- surtderecerca.cat

Webs, portals i xarxes socials

Web i país dels farinons

La pàgina web del museu l'any 2017 ha rebut **9.417** visites a final d'any, amb un temps promig de 1,33 minuts. El 82,3% són usuaris nous, mentre que el 17,7% assidus.

La pàgina web del País dels Farinons ha rebut fins a final d'any 451 sessions, és a dir, **437** usuaris, amb un temps duració mitja de la sessió de 44 segons. Un total de 3,1% són visitants assidus i un 96,9% nous usuaris.

Xarxes socials

L'any 2017 el perfil del Facebook ha tingut **3.370** amics. Un 46% dels fans són dones i un 52% són homes. Per franges d'edats tenim un 13% de públic entre 35-44 anys i un 11% de 45-54 anys.

Hem començat a operar amb el Twitter de l'Ajuntament, treballem per posicionar el hashtag #ecomuseufarina. També des de finals d'any hem començat a publicar a través de l'instagram de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries.

I des del Sistema s'ha començat a fer un newsletter en el qual recullen les nostres activitats.

Seguint les recomanacions de l'informe que va elaborar Playbrand Estratègies crossmedia sobre l'estratègia comunicativa de cadascun dels museus que la Xarxa de Museus de les comarques de Girona, hem creat un perfil a Tripadvisor; dirigit especialment als turistes, i hem millorat l'article en francès de la wikipedia https://fr.wikipedia.org/wiki/Ecomus%3%A9e-Farini%3%A8re_de_Castell%3%B3_d%27Emp%3%BAries

Difusió al municipi

Aquest any 2017 hem començat a difondre algunes de les nostres activitats als Mupis del municipi, el cartell publicitari de marquesina per impressió en alta resolució. També a la televisió gegant que hi ha a la seu de la policia local a Empuriabrava, al costat de la C-260, i als diversos tòtems municipals.

Renovació fons fotogràfic de difusió

Per tal de renovar el fons fotogràfic per a la difusió del museu, es va encarregar la realització de 20 imatges al fotògraf Jordi Cassú. Aquestes fotografies es van muntar també per tal de poder ser presentades en l'stand de la XaTIC al B –Travel de Barcelona (21-23 d'abril)

Visitmuseum

Visitmuseum és una aplicació gratuïta, que posa a l'abast del visitant la informació necessària per realitzar la visita a 112 museus de Catalunya.

Visitmuseum és fruit de la cooperació entre les xarxes territorials de Terres de Lleida i Aran, comarques gironines i del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre i del Departament de Cultura. Compta amb el suport de la Direcció General de Turisme (Departament d'Empresa i Ocupació), que finança el projecte a través del Fons de Foment del Turisme.

Enguany el museu ha estat seleccionat per fer un primer testeig per part dels usuaris de l'aplicació.

2.8. Formació

Hem participat en les sessions de formació següents:

- 27-29/4/2017. I Jornades Bianuals de la Societat Industrial "Societat Industrial i tecnologia, del s. XIX al XXI. Una visió global". Amics de la UNESCO de Girona i la Facultat de Turisme de la UdG.
- 14/06/2017. Seminari *Repensant el Patrimoni: natura, cultura i paisatge*. UdG
- 15 i 16/06/2017. Jornades de formació sobre el projecte educatiu dels museus. XMCGi MAC-Girona, Pedret.
- 05/07/2017. Escola d'Estiu del Moviment de Renovació Pedagògica de l'Alt Empordà. Taller sobre *Ludificació en la docència*. Serveis Educatius de l'Alt Empordà.
- 29 i 30/09/2017. Jornades *Patrimoni i escola Estratègies i experiències d'educació patrimonial col·laborativa*. ACPC. mNACTEC.
- 26/10/2017 Jornada *Museus i Exposicions Temporals*. Xarxa de Museus Marítims. Museu de la Mediterrània de Torroella de Montgrí.

2.9. Turisme

Club Cultura i Identitat

Aquest any 2017 l'Ecomuseu-Farinera s'ha incorporat al Club Cultura i Identitat del Patronat de Turisme de la Diputació de Girona, que ofereix un descompte del 25% als museus de la XMCGi.

El mes de juny ens va visitar la blogger Nicole Biarnes de Freibeuten Reisen (<http://www.freibeuten-reisen.org>), que va fer una entrada al seu blog sobre el museu.

També hem participat en les reunions de treball sobre el festival SOM CULTURA i en les de Pla d'accions Club Cultura i identitat 2018

Col·laboració amb l'Àrea de Turisme

L'Àrea de Turisme ens va demanar col·laboració per a la campanya Empuriabrava 50 anys per al cap de setmana 6-8 d'octubre. Es va oferir gratuïtat al museu.

3. Serveis

3.1. Assessorament

El mes de març ens va visitar l'alcalde de La Cellera de Ter i un restaurador. Al seu municipi tenen una farinera amb maquinària Morros que van declarar BCIN l'any 2004. A causa del mal estat de l'edifici la maquinària ha quedat malmesa. L'ajuntament està intentant adquirir-ho i recuperar-ho i ens han demanat ajuda en cas que ho tirin endavant, sobre tot pel que fa a la maquinària. Vàrem fer la visita a la fàbrica i a partir de les imatges que ens

van facilitar, els hi vàrem identificar la maquinària i els hi vàrem ubicar en l'espai de l'antiga fàbrica.

En diverses ocasions hem visitat la farinera sant Lluís de Pont de Molins i els hem fet suport museogràfic per a la presentació d'algunes màquines en un petit espai dedicat a "museu", al final del qual hi apareix informació sobre la Farinera de Castelló d'Empúries.

També vàrem col·laborar amb la Biblioteca Ramon Bordas, realitzant aportacions al projecte expositiu sobre el Mestre Blanch.

3.2. Consultes

Consultes presencials

- 17/02/17. Xavier Cullell. Tesi doctoral sobre museus locals de Catalunya. Director Eduard Carbonell.
- 24/04/2017. Jordi Soler. Tesi sobre el què diuen les façanes dels museus. Màster en Gestió de Patrimoni. Facultat de Lletres UdG.
- 31/07/2017. Sandra Rodà. Estudiant del màster en Innovació en la Gestió Turística del CETT en la especialitat de Gestió Turística del Patrimoni Cultural i Natura. TFM relacionat amb els museus del Sistema Territorial.
- 18/08/2017. César Sala. Estudiant d'Arquitectura de la Universitat d'Alacant. Treball de final de curs sobre Intervencions en Patrimoni Industrial fariner, on inclou l'exemple de la Farinera de Castelló d'Empúries.
- 25/06/2017. Mariana Halchyshak, estudiant de Comptabilitat i Finances de la UdG, per fer el treball de final de grau sobre l'arxiu comptable de la fàbrica. Tutora Helena Benito.

Consultes telemàtiques

- 10/04/2017 Lara Ciobanu. INS Castelló d'Empúries. Crèdit de síntesi "Els nostres municipis 2017".
- 09/08/2017. Aigües de Vilajuïga, sol·licita informació sobre digitalització de documents i restauradors.
- 30/11/2017 Zurine de la Cueva, consulta per al Projecte de memòria històric industrial de la Fàbrica de Harinas San Miguel, Etxarri Aranatz (Navarra). Ens sol·liciten informació sobre la classificació d'arxiu de la documentació de la fàbrica.

Permís fotogràfic

Durant l'any 2017 s'han concedit permisos de presa de fotografies:

- El sr. Cesar Sala Gago per la reproducció de fotografies del museu pel treball universitari sobre arquitectura de la Universitat d'Alacant.

3.3. Cessió d'espais del museu

Amb la vocació d'oferir servei a la seva comunitat i per tal que la inversió que s'hi ha realitzat tingui un retorn al la població del territori, el museu ha posat a disposició de la

ciutadania diversos dels seus espais públics per tal que s'hi puguin realitzar activitats de diversa índole: reunions, xerrades, sessions formatives, jornades...

Durant l'any 2017 els espais s'han obert a les propostes ciutadanes i s'ha cedit l'espai per a la realització de diverses activitats:

Pati del museu

- Els dies 7 i 8 i el 28 de juliol el pati de la Farinera va acollir el Village del Festival Sons del Món. Pel qual van passar 1500 persones.
- La nit de l'11 d'agost i en el marc de la festa major, el pati del museu va acollir la IV edició del Tapes a la Fresca, una fira de degustació de tapes que organitzen Càritas Castelló d'Empúries i Fundació Oncolliga Girona amb la col·laboració de diversos restauradors del municipi. Varen passar unes 1.500 persones.
- I el mateix pati, el 12 d'agost es va organitzar per part de l'Àrea de Cultura el Mercat Vintage, un mercat nocturn on es podien trobar elements, articles, bijuteria, moda, etc. de cultura postmoderna de diferents èpoques i llocs. Van passar 800 persones.
- El 26 d'agost es va cedir el pati del museu als veïns del barri, que anualment hi celebren el seu sopar anual.
- Com cada any el pati de la Farinera va acollir la Taverna del Mar, espai ocupat pel Club de REM d'Empuriabrava en el marc del Festival Terra de Trobadors.

20

Aula-taller

El 25 de juliol hem cedit l'aula taller a l'Àrea d'Ensenyament per a una sessió formativa del XVI Campus universitari de llengua i cultura catalana. IRL 2017.

Sales d'exposició

A més de les exposicions que hem acollit al llarg de l'any, el museu ha cedit també les seves sales d'exposició en el marc de la 10a Ruta de l'Art, que es va celebrar entre els dies 12 i 15 d'octubre. Aquest any, a les sales d'exposició del museu, al pati i a la terrassa hi varen exposar els artistes: Carles Arfelis, Núria Efe, Manolo Fontiveros, Marc torrent, Martí Rom, Roser Arcarons, Joan Colomer, Manel Puig, Blanco Grané, José Cabello, Ferrocalent i Lluís Cera i Fernando Daza de la Galeria d'Art l'Arcada.

Han accedit al museu 2.797 persones.

3.4. *La botigueta del molí*

Aquest any hem apostat per vendre nous productes de llibreria de diferents editorials:

Edicions Sidilla:

- La Costa Brava, Guia 1925
- La gastronomia dels camins
- Llegendes d'aigua dolça

Editorial Efadós

- Camins de Ronda de la Costa Brava
- Camins de Ronda. Fotografia Panoràmica

Empordàbrava SL

- Guia de visita de Castelló d'Empúries

3.5. Una comarca de museu

Conveni

L'any 2014 es va renovar, transformat en conveni, l'acord de col·laboració entre 8 museus de l'Alt Empordà que formem part del projecte "Una comarca de museu", el Consell Comarcal de l'Alt Empordà i el Serveis Educatius de l'Alt Empordà. Aquest conveni expirava el desembre de 2016. El mes de febrer d'aquell any es van iniciar els tràmits per prorrogarlo. Després de passar per les diverses institucions, el mes de novembre es va enviar al Departament d'Ensenyament. Atès que a finals d'any no s'havia signat la pròrroga, durant el 2018 s'haurà de signar un conveni nou.

Accions 2017

- Del 21 al 26 de març, en el marc del Dia Internacional de la Poesia, hem fet una acció conjunta presentant diversos poemes de J.V. Foix vinculats a les temàtiques de cadascun dels vuit museus que conformen el col·lectiu. En el cas de l'Ecomuseu-Farinera, hem exposat i donat als visitants el poema que J. V. Foix va dedicar al l'assagista J. Bofill i Ferro dins el poemari *Sol, i de dol* ja que es fa referència a sitges, moles i pa.
Aquesta acció s'ha fet en el marc de l'any Foix organitzat per a Generalitat de Catalunya per tal de commemorar el 30è aniversari de la mort del poeta.
- Dia Internacional dels Museus. Enguany se n'ha celebrat la 39a edició que estava dedicada als "Museus i històries punyents: dir allò que no es pot explicar als museus". Entre el 15 i el 21 de maig, els vuit museus d'Una comarca de museu vàrem programar la proposta "Tristos records de la Guerra Civil i l'exili", en la que l'Ecomuseu-Farinera va participar amb l'exposició d'una vitrina dedicada a l'escassetat d'aliments.
- El 26 de maig vàrem programar el taller Museus en Joc en el marc de l'English Time Masterclass, que s'organitza al Poliesportiu de Figueres per als alumnes de 2n d'ESO dels Instituts de la Comarca. Aquest any, per primera vegada, els museus hi vàrem assistir en bloc sota el paraigua d'Una comarca de museu, i no de manera individualitzada. A tal efecte, es va revisar el taller i es va adaptar per tal que hi juguessin els alumnes, que triaven un joc a l'atzar i hi jugaven en anglès després de rebre les instruccions en aquest idioma. A l'activitat hi van participar 171 alumnes

Itinerari escolar

Es segueix oferint l'itinerari escolar als alumnes de la comarca. L'Ecomuseu-Farinera ha hagut de reeditar el tauler de joc "l'escala", que es lliura als alumnes de la comarca que ens visiten en el marc de l'itinerari.

3.6. Xarxa de Museus de Comarques de Girona (XMCG)

El dia 10 de febrer 2017 es va celebrar a Girona la reunió anual de la Comissió Institucional de la XMCGi, en ella es va presentar les accions realitzades l'any 2016 i es va aprovar la proposta d'actuacions per a l'any 2017.

El mes d'abril es va presentar als museus els estudis realitzats per Minimilks sobre l'ús de xarxes socials i el l'Auditoria sobre els Projectes Educatius realitzada per la Càtedra UNESCO.

El mes de juny es reuneix la Comissió Tècnica i es parla sobre el Pla de museus, les subvencions 2017 i les actuacions 2017. Una segona comissió tècnica es va celebrar el 24 de novembre. En aquesta es va presentar la situació de les tasques desenvolupades per les diverses comissions durant l'exercici 2017 i es va presentar el Pla Operatiu Anual 2018, a més d'informació sobre les subvencions 2017 i 2018.

El mes de juliol es fa a l'Ecomuseu Farinera l'auditoria d'accessibilitat del museu encarregada per la XMCG. Hem rebut l'informe a finals del mes d'octubre.

El 17 de novembre rebem visita dels assessors en temes de xarxes socials. A partir d'aquesta es decideix prioritzar el hastag #ecomuseufarinera en totes les comunicacions que fem via twitter.

Entre el 9 de desembre i el 7 de gener es desenvolupa la Campanya Nadal al Museu.

Comissió d'Educació

L'Ecomuseu-Farinera forma part de la Comissió d'educació de la Xarxa.

- El mes de març es va presentar les conclusions de l'Auditoria Projectes educatius encarregada a la Càtedra UNESCO, previ a la presentació a la resta de museus de la xarxa.
- Per a aquest any 2017 es va programar unes jornades de formació sobre el projecte educatiu, que es van celebrar el mes de juny i s'ha seguit amb la Càtedra UNESCO un anàlisi sobre la qualitat de les activitats educatives. L'Ecomuseu-Farinera hi participa en una fase pilot, que s'iniciarà el gener de 2018.
- També s'ha iniciat a finals d'any assessorament individualitzat als museus per a la redacció dels Projectes Educatius.

3.7. Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya (XaTIC)

El municipi de Castelló d'Empúries forma part de la Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya, una associació de municipis constituïda l'any 2006, amb l'objectiu de generar una actuació comú com instrument de projecció, d'atracció de visitants i de creació d'activitat econòmica i cultural entorn al turisme industrial. Així doncs, es treballa en la línia de convertir l'Ecomuseu-Farinera en un element que contribueixi a crear una oferta turística de qualitat.

El museu forma part de la direcció tècnica, pel que hem assistit a les diverses reunions de la direcció tècnica i a l'Assemblea General.

Accions 2017

- 21-23 d'abril. B-Travel / B-Industrial. Dins l'edició d'aquest any del B-Travel, hi ha hagut una secció dedicada al Turisme Industrial (B-Industrial), on s'hi van aplegar estands relacionats amb el turisme industrial de l'estat espanyol i de l'estranger. Paral·lelament, hi va haver una Jornada tècnica. En aquesta ocasió, la XaTIC hi va estar present amb un

estand propi. L'Ecomuseu-Farinera va presentar el taller Petit Moliner a l'stand de la XaTIC.

- Dimecres 27 de setembre, coincidint amb el Dia Mundial del Turisme, en aquesta edició centrat en el turisme sostenible, la XATIC va presentar la seva nova marca comercial TurismeIndustrial.cat.
- Comercialització. S'ha assolit acord amb la Cooperativa Fent País per tal d'incloure cinc activitats de la XaTIC en els diferents "caixes regal". També s'està treballant per a la incorporació de visites guiades als municipis i recursos XATIC, amb l'empresa CULTRUTA, especialitzada en visites guiades de caire cultural.
- 2a Setmana Turisme Industrial. Del 4 al 12 de novembre s'ha organitzat aquesta activitat. A més de l'acció "bus a cegues", que ja es va fer en la edició anterior, aquest any s'ha programat una activitat gastronòmica en la que hi ha participat l'Ecomuseu Farinera.

3.8. *Sistema Territorial del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya*

Com a museu secció del Sistema Territorial del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, l'Ecomuseu-Farinera assisteix a les diferents convocatòries de reunió tant com a membre de la Comissió Executiva com del plenari i de directors.

El mes de març ens reunim els membres de la Comissió Executiva juntament amb els representants legals dels museus per parlar sobre l'estat del Pla de Museus i la proposta de nova organització del Sistema: Consell Rector i criteris de vinculació.

El mes de maig assistim a la reunió del plenari de directors a La Granadella.

El mes de juny se'ns presenta l'Estudi Impacte econòmic dels museus secció, encarregat pel mNACTEC a ESADE-Grup de Gestió Turística (GRUGET).

El 13 de novembre va tenir lloc la reunió de la Comissió Executiva del mNACTEC i el dia 27 es va celebrar al Museu de la Torneria de Torelló el Plenari de directors. En aquesta es va parlar sobre la organització del Sistema, l'estat d'execució de les actuacions 2017 i la proposta d'actuacions 2018, declarat Any del Turisme Cultural.

4. Gestió

4.1. *Administrativa*

El mes de març hem rebut de l'empresa COMSEVERAL l'informe de la LOPD. I ens han lliurat els resultats de l'auditoria a finals d'any.

El 15 de desembre de 2016 va quedar definitivament aprovat el *Reglament de cessió dels espais de l'Ecomuseu-Farinera per a activitats sense ànim de lucre*. Tot i això, atès que en el moment de la seva aprovació inicial en el Ple de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries de data 29 de setembre de 2016 es varen fer aportacions al reglament esmentat, i tenint en compte que les modificacions proposades eren prou substancials, es va redactar una nova

proposta que es va aprovar a la Junta Rectora de 20 de novembre i va ser traslladada al Ple municipal.

El mes d'octubre varem sol·licitat adhesió a la plataforma EACAT per tal de disposar d'accés propi a l'Administració Oberta de Catalunya.

El Ple de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries de data 28 de setembre de 2017 va acordar nomenar la Sra. Míriam Beatriz Montero Castillo com a vocal representant del grup municipal del PP, a la Junta Rectora de l'Ecomuseu Farinera de Castelló d'Empúries.

4.2. *Museològica*

El mes de març trametem al servi de Museus el Qüestionari Registre de Museus 2017.

El mes de setembre assistim a la presentació del Pla de Museus de Catalunya 2030, al Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Dies anuals d'obertura

Aquest any 2017 el museu ha obert les portes un total de 314 dies, 1.700 hores.

Visites

El mes de juny es va visitar a Coll de Roses el Wine museum, per possibles col·laboracions futures.

El mes de juliol rebem la visita del Sr. Ralf Kreiner del RHEINISCHES MÜHLEN – DOKUMENTATIONSZENTRUM- RMZD (Institut d'Estudis Internacionals de Molinologia) del Land Nordrhein-Westfalen (Alemanya), ha visitat en repetides ocasions l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries i amb qui es manté una relació d'intercanvi d'informació.

Adquisició de tauletes

El museu ha adquirit 5 tauletes Samsung Galaxy A6 gràcies a la subvenció concedida per l'Àrea de Noves Tecnologies de la Diputació de Girona. Amb aquestes tauletes el museu podrà millorar l'experiència del seus visitants, ja que les persones interessades la rebran en préstec durant la visita per poder-la complementar mitjançant el Visitmuseum.

D'altra banda, les tauletes són també una eina de gran utilitat a l'hora d'avaluar l'aprofitament pedagògic dels alumnes que realitzen activitats educatives al museu a més de conèixer-ne el grau de satisfacció de l'activitat realitzada. A través de diverses eines, com el Kahoot o el Sòcrates, el museu podrà valorar de manera ràpida i atractiva l'experiència els escolars al museu. A més a més, s'han adquirit llicències de Samsung KNOX, que permeten d'una forma eficaç tenir els mateixos continguts a totes les tauletes de forma unificada i escollir els paràmetres de seguretat i bloqueig de funcions que millor s'adaptin als usuaris del nostre museu.

4.3. *Econòmica*

Tot i que encara no han estat aprovats els Comptes generals de l'Ecomuseu-Farinera, exercici 2017, tal i com consta a les dades de la comptabilitat de l'ens, els ingressos propis

generats per l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries són 16.036,30 € de drets reconeguts nets.

El museu ha tancant l'exercici 2017 amb un romanent de tresoreria total de 65.467,59 € i un estalvi net de 22.458,09 €.

4.4. Infraestructures

Millora de la visualització externa del museu

El museu ha treballat aquest any 2017 en la millora de la seva visualització externa. Molts dels nostres visitants hi accedeixen perquè han passat pel davant a l'arribar a la vila. Creiem, però, que podrien ser més si es posa de manifest el tipus de institució que és i la seva temàtica.

En aquest sentit, s'ha instal·lat a la façana de les lletres "MUSEU" en ferro, en la mateixa línia que l'any 2016 es van instal·lar per senyalitzar la Biblioteca, proposta realitzada per l'artista Pilar Farrés.

D'altra banda, s'ha planificat també la millora del paviment del pati del museu i l'empresa Mostra comunicació ha redactat un projecte global de millora de la visibilitat externa, que inclou la museïtzació d'unes moles de molí fariner, la millora perimetral de la tanca i la ordenació de la informació en façanes.

Manteniments i millores

- Hem actuat sobre la corrosió de les pilastres a la zona de la Turbina. Durant treballs rutinaris de neteja es va observar que 4 pilastres de la zona de la turbina presentaven signes de corrosió. Per tal de millorar-ne l'estat, es va netejar la part de corrosió i pintar de nou les bases de ferro de les pilastres amb pintura anti corrosió i posteriorment es va encofrar les bases amb formigó a una major alçada a per evitar els danys de les humitats.
- El mes de juny es va substituir la centraleta telefònica del museu, millorant la qualitat de la cobertura sense augmentar-ne els costos.
- Es va encarregar un projecte de millora de l'enllumenat del museu amb l'objectiu millorar la seva eficiència energètica i reduir la despesa elèctrica, substituint la part del seu enllumenat d'alt consum per sistemes energèticament sostenibles i lumínicament eficients, a més del certificat d'eficiència energètica.

Rec del Molí

Des de l'Ecomuseu-Farinera es gestiona el manteniment del rec del Molí. D'una banda, es té cura de la regulació de les comportes a Vilanova de la Muga, a través de l'empresa Castelló d'Empúries 2000 SL.

Pel que fa al manteniment dels marges, a partir del mes d'agost es van iniciar treballs de neteja del marge dret, que van permetre detectar una zona en la que calia refer el marge per evitar que l'aigua entri als camps quan puja molt el nivell del rec. I a finals del mes d'octubre es va encarregar la neteja de la resclosa i del marge esquerre.

També es van redactar dos informes sobre l'estat el rec corresponents a les visites realitzades en dates 20 de març i 13 de setembre

A finals d'any es va realitzar un nou recorregut pel rec del Moli per tal de comprovar l'estat d'execució dels treballs i l'estat de conservació del rec.

4.5. Convenis

- Es va signar Conveni amb el Servei d'Ocupació de Catalunya per a la col·laboració en sessions de formació i coneixement de l'entorn productiu PROJECTES SINGULARS (GARANTIA JUVENIL).
- Està en fase d'elaboració un conveni per a la oferta d'una entrada conjunta dels res museus del municipi.
- 29 de novembre de 2017 des de Televisió de Catalunya ens va comunicar que degut a la revisió dels criteris estratègics del Club Super3, van establir uns paràmetres de valoració que havien de tenir totes les activitats que formin part de l'agenda del Club Super3 i que la nostra activitat no complia amb els requisits. Per tant, l'acord amb el Club va finalitzar en data 31 de desembre del 2017.

4.6. Subvencions

FEDER

- El mes de març es va trametre a la DGAL l'informe de finalització de l'Operació cofinançada amb FEDER (PO FEDER Catalunya 2007-2013) corresponent a *Rehabilitació arquitectònica i implementació museogràfica de l'Ecomuseu-Farinera (3ª fase, final)*. El dia 6 d'abril vàrem rebre la inspecció per verificar que l'equipament es troba en ple funcionament.
- 19/05/2017. Rebem notificació de la Resolució del FEDER declarant la finalització.

Diputació de Girona

- Àrea de Cultura i Acció Social
Convocatòria: Subvencions als centres de conservació, difusió i interpretació del patrimoni i de la memòria històrica en el marc del programa "INDIKA" de recursos educatius (curs 2017-2018)
Projecte presentat: Visites guiades i tallers Curs 2017-2018.
Import concedit: 70% de les activitats educatives que contracten les escoles de comarques de Girona (i en funció del crèdit disponible).
- Àrea de Règim Econòmic i Noves Tecnologies
Convocatòria: Subvenció a museus i col·leccions de les comarques gironines per a dotar-se d'equipaments relacionats amb les noves tecnologies
Projecte presentat: Inversions en noves tecnologies
Import concedit: 1.034,48 €
- Àrea de Règim Econòmic i Noves Tecnologies
Convocatòria: Subvencions per al despeses d'organització d'esdeveniments de caràcter firal
Projecte presentat: Fira del pa 2017
Import concedit: 900,00 €

- Diputació de Girona+Departament de Cultura

Convocatòria: Subvencions per al foment de projectes culturals als museus de les comarques gironines - 2017

Projecte presentat: Projecte Cultural 2017 de l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries

Import concedit: 22.003,16 €

Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural - Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya

Convocatòria: Subvenció exclosa de concurrència públic per a projectes associats a la pertinença al Sistema territorial del mNACTEC.

Projecte presentat: Projecte de manteniment i millores - 2017

Import concedit: 15.000,00 €

